

5. Udvalgte områder

Flertallet opfordrer til, at der dels på grund af landenes behov og dels på grundlag af Danmarks ekspertise sker en koncentration om bestemte områder. Det drejer sig primært om miljø-, energi-, fødevarer-, infrastruktur- og uddannelsesområdet samt arbejdsmarkedsområdet.

Støtte til omlægning af produktionen fra militær til civil produktion (conversion) er et område, der påkalder sig særlig opmærksomhed. Omlægning er en væsentlig forudsætning for at få den civile produktion moderniseret og dermed en forudsætning for en økonomisk udvikling af Østlandene. Flertallet mener derfor, at conversion bør være et af de områder, der bør gives høj prioritet.

I forbindelse med tilbagetrækning af de sovjetiske tropper fra Østlandene bør der kunne ydes økonomisk støtte til eksempelvis genbosætning.

Ud fra de danske erfaringer på arbejdsmarkedsområdet er det flertallets opfattelse, at Danmark bør opprioritere arbejdsmarkedsområdet, blandt andet sådan at uddannelse af arbejdsmarkedets parter prioriteres ved tildeling af statslige midler.

Inden for miljø- og energiområdet bør blandt andet energibesparelser, anvendelse af indenlandske brændsler og fremme af vedvarende energi have en vigtig placering.

På fødevarerområdet bør det især være udviklingen af landbruget, herunder også de økologiske produktionsformer og distributionen, som Danmark forsøger at støtte, medens en eventuel direkte fødevarerhjælp først og fremmest vil finde sted gennem de multilaterale programmer, specielt gennem EF.

Forbedring af infrastrukturen i Østlandene er en forudsætning for etablering af markedsøkonomiske rammer. Flertallet finder det naturligt, at den danske støtte til infrastrukturen koncentrerer sig om områder, hvor Danmark tidligere har vist ekspertise. Blandt andet vil der være behov for støtte på det politiske og administrative område. Danmark har i den forbindelse erfaringer med hensyn til forvaltning, lovgivning m.v., som via systemeksport

og direkte støtte kan være Østlandene til stor nytte. Telekommunikation og transport er andre områder, hvor Danmark har forudsætnin-
gerne for at give god støtte.

Det er endvidere et formål at styrke samspillet mellem dansk erhvervsliv og modtagerlandets.

Som et eksempel på et projekt, der støtter en folkelig bevægelse og behovet for en miljømæssig og humanitær støtte, kan nævnes støtte til selvhjælpsgrupper og folkelige initiativer omkring Tjernobyl.

Endelig er der på uddannelses- og kulturområdet gjort en god begyndelse med henholdsvis praktikantordningen og etableringen af et kulturinstitut i Baltikum. Flertallet ønsker dog at understrege betydningen af, at der fortsat arbejdes på at få etableret flere initiativer på disse områder, ikke mindst til fremme af den mellemfolkelige forståelse.

6. Om de enkelte støtteordninger

Idet der konstateres en positiv effekt af de eksisterende ordningers virke, har det samtidig vist sig nødvendigt med en opfølgning og opstramning af:

- **IØ-FONDEN:** Det bør sikres, at der bliver bedre muligheder for, at små virksomheder kan få en del af den støtteramme, der i 1992 er fastsat til 150 mio. kr.
- **ØSTLANDEPULJEN:** Den interne fordelingspraksis i det interministerielle Østlandeudvalg (IMØ-udvalget) angående Østlandepuljen trænger til en revurdering og opstramning. Der er i 1992 afsat 100 mio. kr.
- **EKSPORTKREDITFACILITETEN:** Den eksisterende eksportkreditordning for Østlandene har ikke fungeret tilfredsstillende. Hovedårsagen hertil er manglende risikovillighed og præmiernes størrelse samt manglende mulighed for at kunne få forhåndstilsagn om garanti, som det kendes fra sektion 1 og 2 under eksportkrediten. Det er positivt, at hensættelserne på finansloven for 1992 er sat til 250 mio. kr. mod tidligere 100 mio. kr.